

DÜNYA GÜNCESESİ

Ö z g ü r T e k

9 Milyon Ağaç Dikimi

Mexico City, Meksika –Meksika'nın başkentinde 507.000 kişinin katıldığı ağaç dikme kampanyasında dokuz milyon ağaç dikildi. Her yıl yaklaşık 315.000 hektarlık orman alanını kaybeden Meksika bu açıdan dünya beşincisi. Ağaçlandırma kampanyası 2007'de 250 milyon ağacın dikilmesiyle başlamıştı. 2008 yılı için bu hedef 280 milyon. Meksika'nın bu konuda yaşadığı en büyük sorun yasal olmayan yollardan yapılan ağaç kesimleri.

Sahra Çölü'nden Elektrik

Barcelona, İspanya – Avrupa Bilim Açık Formu'nda yapılan bir açıklamaya göre Avrupa karbon salımlarını azaltmak

ve enerji gereksinimini karşılamak için Sahra çölünü düşünüyor. Plan çöle büyük bir güneş enerjisi santralini kurulması. Güneş panelleriyle ya da güneşin sıcaklığını yoğunlaştırma yöntemiyle kurulacak santral Avrupa'ya göre üç kat verimli olacak. Avrupa'nın, buradan elde edilecek elektriği doğru akımlı (DC) bir hat üzerinden dağıtması düşünülüyor. Yatırım maliyeti çok büyük olan bu projenin 2050'de Avrupa'ya 100 GW elektrik sağlayacağı öngörülmüyor.

Dünya'nın En Büyük Mercan Kayalığı

Abrolhos, Brezilya –Bilim insanları Brezilya'nın Bahia eyaletinin güney bölümündeki Abrolhos kıyısı açıklarında dünyanın en büyük mercan kayalığının bulunduğu inandıklarını belirtti. Dünyanın en büyük mercan kayalığı aslında yine bu bölgede bulunuyor ve Abrolhos mercan kayalığı adlandırılıyor. Ama yeni keşfedilen bölgedeki kayalık Abrolhos mercan kayalığının iki katı büyüklüğünde. Alanın kıyıdan uzaklığı 15 km ile 200 km arasında değişiyor. Derinliğinin de 20-73 m arasında olduğu düşünülüyor. Araştırmacıların en büyük umudu yeni bulunan alanlarda keşfedilecek yeni canlı türleri.

Dünya Eriyor

Küresel ısınma nedeniyle dünya üzerindeki buzlar ve buzullar hızlı bir erime sürecine girdi. Çerçevde en önemli buzullar ve erime miktarları üzerine bilgiler bulacaksınız.

© Hugo Ahlenius, UNEP/GRID-Arendal

Adı	Bulunduğu Yer	Hesaplanan Kayboluş
Kuzey Kutbu Deniz Buzu	Kuzey Kutbu Okyanusu	1978'den bu yana %6 oranında eridi. 30 yıl içinde %40 oranında incelme.
Grönland Buz Tabakası	Grönland	1993'ten bu yana güney ve doğu köşelerinden her yıl 1 m kadar incelme.
Kolombiya Buzulu	Alaska, ABD	1982'den bu yana 13 km geri çekildi. 1999'da geri çekilme oranı günde 25 m'den 35 m'ye çıktı.
Glacier National Park	Kayalık Dağlar, ABD	1850'den bu yana buzulların sayısı 150'den 50'ye indi. Geri kalanlar da 30 yıl içinde tümüyle kaybolabilir.
Antarktika Deniz Buzu	Güney Okyanusu	1973-1993 arasında Antarktika'nın batısındaki buz %20 oranında azaldı ve azalması da sürüyor.
Pine Adası Buzulu	Güney Antarktika	Buzun inceme oranı yıllık %3,5.
Larsen B Buz Tabakası	Antarktika Yarımadası	1998'de 200 km ² 'lik bir buzdağı koşturdu. 1998-1999 arası 1714 km ² ve 1999-2000 arasında 300 km ² 'lik buzdağları ayrıldı.
Tasman Buzulu	Yeni Zelanda	1971-1982 arasında ortalama 200 m incelme ve 1991'den bu yana buzdağları kopmaya başlayarak çöküşü hızlandırdı.
Meren, Carstenz ve Northwall Firn Buzulu	İrian Jaya, Endonezya	1995'te geri çekilme yılda 45 m'ye ulaştı. 1936-1995 arasında buzulun alanı %84 oranında küçüldü. Günümüzde Meren Buzulu yok olma noktasındadır.
Dokriani Bamak Buzulu	Himalayalar, Hindistan	1998'de geri çekilme 20 m'ye ulaştı. Bundan önceki beş yılda yıllık geri çekilme 16,5 m oluyordu.
Duosuogang Zirvesi	Ulan Ula Dağları, Çin	Buzullar 1970'li yılların başından bu yana %60 oranında küçüldü.
Tien Shan Dağları	Asya	Son 40 yılda buzul hacmi %22 oranında kayboldu.
Gürcü Dağları	Rusya	Son yüzyılda buzul hacmi yarı yarıya kayboldu.
Alpler	Batı Avrupa	Buzul alanı %35-40 oranında kayboldu.
Kenya Dağı	Kenya	1800'ü yıllardan bu yana en büyük buzul kütlelerinin %92'sini kaybetti.
Speka Buzulu	Uganda	1977-1990 arasında 150 m'den çok geri çekildi.
Upsala Buzulu	Arjantin	Son 60 yıldır yıllık ortalama 60 m geri çekildi. Bu oran giderek artıyor.
Quelccaya Buzulu	Andlar, Peru	1970-1990 arasında her yıl ortalama 3 m geri çekiliyordu. 1990'dan sonra bu ortalama 30 m oldu.

Nokia Cep Telefonlarını Geri Dönüştürecek

Finlandiya -Günümüzde cep telefonunun ortalama ömrü 18 ay. Yeni modeller çıktıkça birçok cep telefonu kullanım dışı kalıyor ve içerdikleri kimyasal maddeler çevreye büyük zarar veriyor. Aslında tüm teknolojik aygıtlar da benzer bir risk taşıyor. İşte, bunun önüne geçmek için Nokia şirketi ABD’de ve Avrupa’da “Biz: Geri Dönüşüm Programı”nı başlattı. Avrupa’da cep telefonunuzun geri dönüştürülmesi için telefonu herhangi bir Nokia bayisine bırakmanız yeterli oluyor. ABD’deki uygulamadaysa Nokia şirketi, kullanıcılarına posta ücreti ödemiş bir zarf sağlayarak telefonların kendisine gönderilmesini bekliyor.

İtalya’da Kum Savaşı

Lecce, İtalya -İtalya’da iki kent arasında kum savaşları var. İtalya kıyılarının %40’ı erozyon nedeniyle tehdit altında. San Cataldo plajının kumlarını kaybetmemek için Lecce kenti, denizden 200.000 m³ kum çıkarmak istemiş. Ancak komşu kent Brindisi 10.000 imza toplayarak bu süreci durdurmak için mahkemeye başvurmuş. “Kuma dokunma” sloganıyla yola çıkan Brindisi’liler yapılan bu işlemin yarardan daha çok zarar getireceğini savunuyor. Mahkeme de Brindisi’lileri haklı bularak kum çıkarma işlemini durdurmuş. Kumları kaybetmenin nedeni olarak ağaç kesimlerin durması ve dağlardaki erozyonun azalmış olması gösteriliyor. İrmaklarla yeterli toprak taşınmadığı için kıyıda kum birikmesi azalmış durumda. Çevresel açıdan çözülmesi zor bir denklem. Lecce daha kolay bir yol bulmuş. Kaybettiği kumları Arnavutluk’tan alacak.

Türkiye Yanıyor

İzmir, Mersin, Türkiye -Türkiye yanıyor ama sıcaklardan değil. Geçtiğimiz ay yangınlarında Mersin Gülnar’da orman yangını 3000 hektarlık alanda etkili oldu. İzmir Menderes’de çıkan orman yangını da 800 hektarlık bir bölgeyi ağaçsız bıraktı. Geçtiğimiz yıl açıklanan sayılara göre son beş yılda 76 ilde çıkan orman yangınları yüzünden 32.808 hektarlık orman alanımız yok oldu.

Çin’de Plastik Poşet Yasak

Çin -Gelişen sanayisi ve ticaretiyle, hele hele nüfusuyla Çin en çok karbon salımı yapan ülkelerin başında geliyor. Ancak geçtiğimiz aylarda Çin’de çok ilginç bir yasa çıkarılarak ücretsiz plastik torbaların verilmesi yasaklandı. Alışveriş yapanlar plastik torbalar için ek para vermek zorunda. Bu karar Çinliler olumlu karşıladı ve plastik torba kullanımı birden yarıya düştü. Pekin’deki kimi süpermarketlerde düşüş oranı %90’a ulaştı. Yasaktan önce Çinli tüketiciler günde üç milyar plastik torba kullanıyordu. Bu da yıllık dönüştürülemeyen 3 milyon ton atık anlamına geliyor. Çin yıllık olarak ithal ettiği petrolün 37 milyon varilini paketlemede kullanılan plastik üretimine ayırıyor. Birçok ülke alışverişlerde bedava plastik torba verilmesini yasaklamaya başladı.

Viktorya Gölü Kuruyor

Kampala, Uganda -BM Çevre Programı’ndan yapılan bir açıklamaya göre çevresel bozulma ve iklimsel değişimler yüzünden Viktorya Gölü de Afrika’da kuruyan göller arasında yerini aldı. Ağaçlık ve sulak alanların kaybolması, gölün gerileyen kıyı çizgisinin temel nedenleri. Sulak alanların %75’i insan etkisi altında %13’ü de büyük oranda bozulmuş. Viktorya gölündeki su seviyesi 2002’de düşmeye başlamıştı. O günden bu yana kıyı çizgisi 100 m gerilemiş durumda ve son altı yılda bu konuda bir gelişme kaydedilememiş. Göl kaynaklarının nüfus artışı nedeniyle çokca sömürülmesi tatlı su kaynakları açısından büyük tehlike oluşturuyor. Viktorya gölü beslenme havzasının çevresindeki 100 km’lik alanda nüfus %7 oranında artmış. Bu, kıtada görülen en hızlı nüfus artışı. Çad gölü de kıtada tehlike altında olan başka bir su kaynağı. Son 35 yılda Çad gölü %95 oranında küçülmüş. Viktorya gölünün de sonunun aynı olmasından korkuluyor.

Kuraklık Yoksulluğu Vuruyor

Etiyopya - Birleşmiş Milletler Etiyopya’daki kuraklığın binlerce hayvanı öldürdüğü, gıda kıtlığının bulunduğu ve acil insani yardım gereksiniminin iki katına çıktığını açıkladı. 2,2 milyon kişinin yardıma ihtiyacı olan ülkede kuraklıktan sonra bu sayı 4,6 milyona çıktı. Ülkenin kimi bölgeleri çok az yağmur aldığı için tarım üretiminin düştüğü belirtiliyor. BM ülkeye 400.000 ton gıda yardımı yapmayı planlıyor. 75.000 çocuğun kötü beslenme sonucu hasta olduğu bildiriliyor. Küresel anlamda tahıl fiyatlarının artması da bir çözüm yolu bulunamamış bu ve benzeri sorunların daha da çözümsüz kalacağını gösteriyor gibi.

